

DE KLEUR VAN SCHADUW

Je staat op een mooie plek, de zon schijnt stevig en daardoor ontstaan schaduwen. Hoe pak je dat aan in je tekening?

Schaduw ontstaat doordat een voorwerp tussen de zon en je object staat; er komt dus minder licht op de plek waar we schaduw zien.

De kleur van een schaduw is zelden zwart of grijs, hoewel een enkele tekenaar pikzwart gebruikt voor schaduwpartijen.

De kleur wordt bepaald door de kleur van het gebouw, de omgeving, de kleur van het licht en de kleur van de ondergrond waar de schaduw op valt. Veel tekenaars gebruiken de complementaire kleur voor de schaduw.

In deze editie van **Zo kan het ook** zie je welke keuze tien schetsers maakten. **Zo kan het ook.**

'De sensatie van het vastleggen van wat ik voor me zie en het vertalen daarvan naar papier is onbetaalbaar' RooiPing Lim

ANNE
ROSE

RooiPing Lim woont in Sydney (Australië). Ze heeft twee honden, Toto en Lulu, die ze altijd en overal mee naartoe neemt. Rooi is opgegroeid in een Chinees gezin in Maleisië. 'Ik herinner me dat ik altijd op losse stukjes papier aan het tekenen was. Mijn moeder zei dan: "Stop met tekenen, ga terug naar je huiswerk!" als ze me daarmee bezig zag. Thuis werd kunst niet zozeer ontmoedigd, maar het werd ook niet gestimuleerd. Kunst levert geen geld op, punt uit!' Rooi vond een baan als printmanager, was daarmee tevreden, tot ze in 2013 urban sketching ontdekte: dat veranderde alles. 'Ik wist toen nog niet dat deze *feelgood*-hobby zou veranderen in een passie, die me elke dag zou bezighouden en me vrienden voor het leven zou opleveren. Dat was het begin van een goede soort verslaving: mijn leven is langzaam maar zeker veranderd. Ik bekijk mijn omgeving nu anders: ik let op kleur, contrast en compositie. De sensatie van het vastleggen van wat ik zie en het vertalen daarvan naar papier is onbetaalbaar. Ik droom ervan om te reizen en de wereld te schetsen!'

Rooi liep langs deze camper, had trek in koffie en zag de harde schaduw. Ze twijfelde geen moment en tekende wat ze zag. Dankzij de harde, paarse schaduw begrijpen wij hoe warm het daar was. Op de tweede schets zien we bloeiende jacarandabomen in de McDougalstraat. In oktober is het elk jaar een explosie van paarse bloemen, die telkens veel mensen trekken. De straat wordt in het weekend zelfs afgesloten voor verkeer. Rooi voelde zich zielsgelukkig toen ze hier zat te tekenen. Hier (tinyurl.com/34ykny68) zie je haar aan het werk.

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Website](#)

Jean-Claude Verrot is een voormalig computeringenieur uit Aix-en-Provence (Frankrijk), met een grote passie voor zeilen en funboarden. Naar eigen zeggen is hij laat aangekomen in de wereld van het urban schetsen. Hij denkt dat zijn passie voor water hem mogelijk op het pad van aquarel heeft gezet. Dit is een wonderlijke tekening van een smal straatje in de plaats Lauris, vlak bij Aix. De zon staat hoog, het is warm. Jean-Claude heeft de vorm van de boom alleen met een paar lijntjes aangegeven; de schaduw heeft de hoofdrol opgeëisd. De onderkant van het bladerdak is voor de zon niet te bereiken, en is daardoor een stuk donkerder. Hoe klein het boompje ook is, het werpt een erome schaduw in het straatje. Aan de zwaarte van de schouw zien we hoe warm het is in de zon. Knap gedaan, Jean-Claude!

[Flickr](#)

'Ik hou van het licht, de schaduw en de schoonheid van het moment'

Hank Lee

Hank Lee uit Taichung (Taiwan) is fotograaf/illustrator en urban sketcher. Hij heeft *Foreign Language and Literature* gestudeerd aan de Universiteit van Tunghai, de oudste particuliere universiteit in Taiwan.

Ook hier is het de boom die de hoofdrol in de tekening heeft ingenomen. de bovenkant van de boom lijkt in brand te staan, vanwege de felgekleurde bladeren en de zon die daarop schijnt. Onder de boom is het een oase van rust en koelte, door de schaduw die de boom op de straat werpt.

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Flickr](#)

Jane Dillon Wingfield is een gepassioneerde urban sketcher en woont in Olympia, vlak bij Seattle (Washington, USA). Jane: 'Ik hou van schilderen, maar was altijd een beetje gefrustreerd omdat ik niet genoeg tijd had voor grote projecten. In 2006 kreeg ik van mijn zoon een klein schetsboekje met prachtig, handgeschept papier. Toen ik in 2007 een reis maakte door China, nam ik het boekje mee; het werd mijn favoriete souvenir. Die schetsen brengen me meteen terug naar een aantal prachtige herinneringen. Die ervaring wakkerde mijn liefde voor tekenen weer aan.'

'Ik ontdekte de Urban Sketchers in 2009 en was meteen enthousiast. Wat ik zo leuk vind aan het urban sketchen, is dat het me de wereld in trekt. Ik kan kunst maken, waar ik ook ben. Schetsen in het openbaar vind ik in een groep veel gemakkelijker dan in je eentje'. Eerder was Jane vaak te verlegen om haar schets aan voorbijgangers te laten zien. Dat is inmiddels veranderd, ze vertelt nu graag hoe het schetsen haar ogen heeft geopend.

Op deze tekening heeft de schaduw de hoofdrol. De straat ziet er warm uit, het is windstil en de mensen vinden verkoeling op de terrassen in de schaduw.

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Filckr](#)

[Website](#)

Willie Watt is architect en werkt in Dundee (Verenigd Koninkrijk). Zijn werk is belangrijk en hij vindt dat tekenen fundamenteel is voor een architect: hij kan zo een landschap, locatie of gebouw beter analyseren; hij kan er creatief op reageren en tot een oplossing komen die past bij de omgeving. 'Tekenen maakt het creatieve proces voor alle betrokkenen leuk, zelfs voor de opdrachtgever. Op mijn werk is een pen even belangrijk als een computer. Vanuit ons perspectief zou tekenen een aanvulling moeten zijn op het werk op de computer. Het is een essentieel hulpmiddel voor het communiceren van ideeën en ontwerpen binnen mijn praktijk.'

Watt: 'Tekenen, schetsen en schilderen is voor mij echter veel meer dan alleen mijn werk, het is iets wat ik altijd doe en vaak vormt het een aanvulling op een fietstocht of wandeling. Ik teken wat ik leuk vind, wat mijn aandacht trekt, met een bijzondere nadruk op architectuur en boten. Tekenen versterkt mijn herinneringen aan de plaats in verbazingwekkende mate.'

Willie's advies: 'Wat voor werk je ook doet, pak een potlood, pen of penseel, want tekenen is goed en hoe meer je doet, hoe beter en beter je wordt. Wees niet verlegen, deel het en geniet van die ervaring, ga in gesprek met mensen, werk samen en benut die creatieve interactie.'

In deze tekening, die is gemaakt in St. Monans, zien we een straatje dat naar de haven leidt. De zon staat hoog en veroorzaakt zware, blauwe schaduwen.

[Instagram](#)

[Website](#)

Rui Gaspar is een urban sketcher/kunstenaar uit Coimbra (Portugal). 'Tekenen is mijn yoga, mijn meditatie; het is voor mij geen ontsnapping, het is mijn ontmoeting,' zegt Rui Gaspar. Hij vertelt dat hij midden in de pandemie verhuisde en daardoor een tijd niet over internet kon beschikken. Inplaats daarvan hij tekende toen elke dag in huis, vooral kleine dingen zoals muntjes en postzegels. Van kinds af aan wilde hij de natuur bestuderen en daar heeft tekenen altijd een onderdeel van uitgemaakt. Rui heeft lang als bioloog gewerkt. Hij heeft hij even overwogen om schilderkunst te studeren, maar toen bedacht hij dat het belangrijkste bij schilderen het schilderen is, het uitvoeren: schilderen omdat je het leuk vindt en omdat je het wilt.

In 2006 heeft Rui een sabbatical genomen en is naar Londen gegaan, heeft daar alle musea en galleries gezien. Teruggekeerd in Coimbra realiseerde hij zich dat tekenen en schilderen een absolute noodzaak voor hem is. Papier, aquarel en een pen zijn zijn belangrijkste materialen, vooral omdat je het makkelijk kunt meenemen. Links zien we de *Basilica da Estrela*, met een laagstaande zon, waardoor we lange schaduwen van het hek en de bomen zien. Rechts zien we in de verte *Castelo de San Jorge* in Lissabon. De zon staat nog lager, hij kruipt door de zijstraatjes; de straat zelf is al donker. Alleen het kasteel, dat op een berg ligt, wordt nog volop door de zon beschenen.

[Facebook](#)
[Instagram](#)

Pedro Barahona Rodriguez is architect en leraar bij de Spaanse Vereniging van Aquarellisten; hij woont in Madrid (Spanje). Hij is gefascineerd van de directheid van aquarelverf; het is de perfecte bondgenoot om zichzelf uit te kunnen drukken. Dat is niet altijd zo geweest.

Pedro: 'Toen ik trouwde, begon ik met olieverf en acryl, maar dit betekende dat ik opgespannen doeken moest gebruiken die veel ruimte in beslag namen. Toen er kinderen kwamen (vier jongens en vier meisjes), werd de ruimte voor de doeken en de tijd om te schilderen minder. Dus besloot ik over te stappen op aquarel, waardoor ik snel schetsen en tekeningen kon maken en het was ook gemakkelijker op te bergen.'

Pedro: 'Schilderen en tekenen zijn verschillende dingen, vergelijkbaar maar toch verschillend. Als ik een straat wil vastleggen, ben ik meestal meer geïnteresseerd in licht en kleur dan in de objecten. Ik teken zelden perfecte huizen, maar eerder lichtspelingen rondom de architectonische elementen. Ik kijk meer naar het licht, de kleur en het contrast van het object dan naar de vorm van het gebouw.'

Je ziet het zelf: de schets van het *Palacio de Linares* (nu *Casa de América*) is schetsmatig getekend; de schaduw geeft inhoud en diepte aan het gebouw. Hetzelfde gebeurt met het straatje rechts: door zo sterk de nadruk te leggen op de schaduwen, wordt je oog direct naar het poortje getrokken en wil je zien wat daarachter is.

[Instagram](#)
[Flickr](#)

David Wautier uit Brussel (België) is auteur en illustrator van kinderboeken, stripverhalen en reisdagboeken. Als hij niet tekent, zingt en speelt hij gitaar of ukelele. David: 'Ik teken meestal gewoon wat ik wil tekenen als ik het zie. Toen ik met mijn vrienden op reis ging naar de bergen (2012) nam ik mijn schetsboek mee en sindsdien heb ik het altijd bij me. Ik ben nooit meer gestopt met tekenen. Ik teken en schilder vaak uren alleen in de natuur, en het is ongelooflijk – je observeert elk detail in het landschap en voelt je met alles verbonden. Als ik terugkijk in mijn schetsboek, herschept elke pagina mijn herinnering: de geur van dennenbomen, koude of warme wind, de dieren, de ontmoetingen.'

Links zien we een pleintje in *l'Isle-sur-la-Sorgue* (Frankrijk). Er staat een dikke plataan, die met zijn bladerdak het grootste deel van de zon weghoudt van de klinkers van het plein. Prachtig gevangen op papier door David.

Rechts een raam in een huis in *Villeneuve-les-Avignon*. De luiken van het raam houden de zon tegen en vormen schaduw op de muur, maar ook het huis ernaast blokkeert de zon. Een prachtig, simpel voorbeeld van wat schaduw in je tekening kan doen.

[Instagram](#)

[Website](#)

'Elke plaats is anders, je moet proberen het te temmen'

David Wautier

Seungbin Jeong is illustrator en woont in Seoul (Korea). Bin, zoals zijn buitenlandse vrienden hem noemen, heeft vormgeving gestudeerd en werkte later als animator. Nu hij zelfstandig illustrator is, zegt hij veel plezier te hebben aan zijn eerder opgedane ervaring.

'Kleuren hebben hun eigen persoonlijkheid. Ik meng geen kleuren, maar bepaal wel vooraf welke combinatie van kleuren ik in een tekening wil gebruiken: mijn palet is dan beperkt. Zo probeer ik de frisse kleur en transparantie te behouden. De eerste belangrijke keuze die je maakt is je papier. Papier is als een soort land: net zoals gewassen groeien op vruchtbare grond, levert goed papier bijna altijd goede resultaten op. Aquarel is als zaden en je penselen zijn het kweekgereedschap. Papier, verf en penselen zijn genoeg. Verder gebruik ik meestal een vulpen voor de lijnen. Ik houd van het unieke uiterlijk van lijnen met een vulpen en het licht stroeve contact met het papier. Mijn penselen en palet moeten altijd schoon zijn, als nieuw. Iets maken maakt me altijd blij. Het zorgt ervoor dat ik de wereld wat positiever zie.'

Links een boom in de vroege ochtend in Taipei. De zon vormt een lange schaduw op de grond, die bijna belangrijker is dan de boom zelf. Rechts een stil straatje in *Jeongneung-dong*. Het pand aan de linkerkant, dat niet eens is getekend, geeft een prachtige, donkere schaduw op de trappen.

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[YouTube](#)

Enrico Sketching is geboren in Saluzzo (Italië) en woont nu in Oxford (Engeland). Hij noemt zichzelf een momentenverzamelaar.

'Ik ben altijd dol geweest op tekenen en het lezen van strips, maar op onverklaarbare wijze besloot ik wetenschapper te worden in plaats van tekenaar. Mijn studie bracht me eerst naar Turijn, waar ik biologie studeerde, en vervolgens naar Bazel in Zwitserland, waar ik promoveerde, altijd zonder ooit te tekenen. as in 2018 vond ik mijn passie.

Nadat ik de basisprincipes van aquarel had geleerd door *tutorials* op YouTube te bekijken, besloot ik me in mijn vrije tijd te wijden aan urban sketching. Ik hou ervan om mooie plekken in beeld te brengen.

Links: *Villa Belvedere*, ook bekend als *Villa Radicati* in Saluzzo is een prachtige plek.

Het was de voormalige residentie van de vrouw van de markies tijdens de Renaissance; daarna werd het gekocht door de adellijke familie Radicati, tot het in 1977 werd geschonken aan de stad. We zien maar een klein stukje van de boom links, maar het ingewikkelde spel van schaduwen op de villa is wonderschoon.

Rechts: 'Als ik richting het centrum van Oxford fiets, is de *Magdalen Tower* het eerste gebouw dat ik tegenkom. 'We kunnen de bebouwing aan de overkant van de weg niet zien, maar door de schaduwen krijgen we een goede indruk van wat voor gebouwen er aan de andere kant staan.

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Website](#)

'Ik loop rond, ik kijk naar plaatsen, ik teken ze'

Enrico Sketching

Alle tekenaars hebben toestemming gegeven voor het gebruik van hun tekening in deze blog.

© Anne Rose Oosterbaan. Engelse editie: Erin Taylor.

Heb je afleveringen gemist van

Zo kan het ook?

Hier kun je alsnog de vorige versies bekijken en downloaden:

- [1. Zo kan het ook: luchten](#)
- [2. Focus: wat wil je tekenen?](#)
- [3. Er staat een boom in de weg](#)
- [4. Kleurpotloden](#)
- [5. Hoezo, perspectief?](#)
- [6. Wit is ook een kleur](#)
- [7. Tekenen in de auto](#)
- [8. Jasses, het regent](#)
- [9. Weinig tijd? Echt waar?](#)
- [10. Bomen tekenen](#)
- [11. Alleen potlood](#)
- [12. Schetsboek vergeten](#)
- [13. Perspectief zonder liniaal](#)
- [14. De torenspits past niet](#)
- [15. De echte kleur. Of niet](#)
- [16. Binnen de lijntjes](#)
- [17. Tekst in je tekening](#)
- [18. Gekleurd papier](#)
- [19. Het dak op](#)
- [20. Zo saai](#)
- [21. Spetteren en kliederen](#)
- [22. Thumbnails \(miniatuurschetsen\)](#)

Nog meer inspiratie:

YouTube:

- Smashing Sketches: [One Simple Shadow Trick](#) | Urban Sketching Tutorial
- Keys to [Understand Shadows](#) | For Urban Sketching